

Wees niet bang om kennis te delen

PETRA BORSBOOM

5

Jan Jacob van Dijk is gedeputeerde bij de provincie Gelderland. Hij is onder andere verantwoordelijk voor zorg en welzijn. Naast zijn werk voor de provincie is Van Dijk bijzonder hoogleraar christelijk sociaal denken bij de Faculteit Bedrijfswetenschappen aan de Vrije Universiteit in Amsterdam. In de zorg ziet hij als een belangrijk probleem het groeiend tekort aan voldoende, deskundig en gemotiveerd personeel. Hier moeten onderwijs en sector op korte termijn in durven investeren.

Van Dijk: "Wat ik constateer is dat er onvoldoende wordt geïnvesteerd in de langere termijn door de zorginstellingen en ziekenhuizen. We weten dat er een toenemende vraag komt naar zorg doordat de bevolkingsamenstelling verandert en doordat er veel mogelijk is, technisch gezien. En dat in een tijd dat er steeds minder jonge mensen op de arbeidsmarkt komen. Kijk ik naar het aanbod van stageplaatsen of BBL opleidingen dan zie ik daar grote tekorten. Daarnaast constateer ik dat opleiding en werkpraktijk onvoldoende op elkaar aansluiten. Uiteraard zijn er ook goede initiatieven op dit terrein. Maar hier moet echt power op komen van de instellingen: Investeer en neem verantwoordelijkheid voor het opleiden van goede vakkrachten."

Techniek en ICT kunnen de zorgsector ondersteunen. Hierin ziet Van Dijk veel potentie. Bijvoorbeeld voor zorg op afstand. Daar kunnen niet alleen de gebruikers en professionals van profiteren maar ook de omgeving en de familie. Innovatie is een belangrijk sleutelwoord om de ontwikkelingen die op de sector afkomen het hoofd te kunnen bieden. Van Dijk: "Sluit aan bij wat er is en kan op kleinere schaal, zoals in de buurten en wijken of familie. Wees niet te bang om kennis te delen. Investeer in technologie en ICT en betrek daarbij initiatiefrijke groepen zoals samenwerkings- en samenwerkingsverbanden."

Nieuw beleid in dialoog

De provincie ontwikkelt een nieuw sociaal beleid, in dialoog met partners en deskundigen. De afgelopen maanden zijn hiervoor rondetafelbijeenkomsten georganiseerd. Zorgverzekeraars, eerste- en tweedelijns en mantelzorgers zaten met elkaar om de tafel om de problemen te agenderen en naar oplossingen te zoeken.

Van Dijk: "Zo maakt dit college beleid. We sluiten aan bij wat op lokaal en regionaal niveau leeft en nodig is en zetten met elkaar de schouders er onder om resultaten te bereiken."

Van Dijk hecht grote waarde aan een weerbare en saamhorige samenleving. "Hiervoor is het nodig dat mensen denken en handelen vanuit 'wij'. Het 'ik' is een vanzelfsprekend onderdeel van het geheel. Hierdoor ontstaat meer saamhorigheid. Met elkaar rekening houden, betrokken zijn en voor elkaar zorgen is geen vraag meer, maar heel gewoon. Burgers zijn in staat om op eigen kracht en met een hoge mate van zelfredzaamheid met elkaar zaken te regelen en te organiseren. Dat doen steeds meer burgers ook op een heel eigen manier. Zoals LET: Local Exchange Trading. Met gesloten beurs zorgen mensen voor elkaars ouders waardoor minder een beroep wordt gedaan op professionals. Of het broodfonds waar ondernemers samen risico's nemen. Denk ook maar aan hospices die draaien op eigen netwerken, besturen en vrijwilligers. De overheid doet dat wat nodig is ter ondersteuning en faciliteert burgers hierbij. Dit zijn goede ontwikkelingen. Tegelijkertijd laten deze zien dat ook vanuit professionele organisaties anders gewerkt moet gaan worden met vrijwilligers en nieuwe netwerken van burgers en semi-professionals. Dat vraagt om bezinning en het opbouwen van nieuwe relaties met elkaar. Mijn advies is dat instellingen hier actiever op reageren. Ook in onze uitvoeringsagenda van 2013 heeft dit thema een plaats gekregen."

Preventie agenderen

Tot slot snijdt Van Dijk het thema preventie aan: "De hoge kosten in de zorg worden juist gemaakt in de tweedelijns. We moeten ervoor zorgen dat preventie hoger op de politieke

o Foto: Provincie Gelderland

en maatschappelijke agenda komt. Zorgverzekeraars en instellingen hebben hierbij een direct belang. Dat betekent samenwerken, delen van dossiers en kennis. Betere samenwerking tussen de mensen die op het terrein van preventie werken, ook (nieuwe) paramedische beroepen. Sta ook open voor nieuwe samenwerkingsverbanden, stap over grenzen heen en zoek elkaar op." Uiteraard ligt er ook een hoge verantwoordelijkheid bij de burger zelf. "We weten over het algemeen wat ons gezond maakt en houdt: mensen moeten hier zelf meer in investeren door actief en gezond te leven. Dit draagt bij aan de eigen weerbaarheid en aan de kracht van onze samenleving. Doen dus."

U vindt Jan Jacob van Dijk op twitter via @JanJacobvDijk. ●

Petra Borsboom is medewerker bij de provincie Gelderland